

Jens Otto Krags grundlovstale

Taler

Jens Otto Krag
Udenrigsminister

Dato

5. juni 1960

Sted

Søndermarken

Fungerer dansk folkestyre? Kan vi fejre grundlovsdag med god samvittighed?

I min barndom fejrede man grundlovsdag uden at stille spørgsmål af den art. Den fri forfatning gav folket ret til selv at vælge regering. Den almindelige valgret og pligten for enhver regering der ikke havde et flertal bag sig i Folketinget til at gå, var så store og indlysende fremskridt, at det ikke krævede nogen begrundelse at holde fest for grundloven.

Hertil kom at man lige til 1936 måtte opleve den utrolige tilstand at et flertal i Landstinget der ikke repræsenterede noget flertal i befolkningen, alligevel standsede love og reformer vedtaget i Folketinget. At dette rejste modstand – og hos ungdommen utålelig modstand – er forståeligt. Derfor blev grundlovsfesterne for socialdemokrater og radikale ikke blot en fest for den fri forfatning, men også en demonstration for at gøre forfatningen endnu mere demokratisk ved at afskaffe Landstinget.

Alt dette er historie i dag. Der findes selv blandt socialdemokrater folk som vil beklage at man ikke bevarede en form for landsting. Naturligvis uden den magt til at kunne handle mod folketingsflertallet som det gamle landsting havde, men som en gruppe borgere man gerne ville drage ind i lovgivningen, men som ikke

kan være folketingsmedlemmer fordi dette efterhånden er ved at være et fuldtidsjob. Aktive videnskabsmænd, formændene for de store organisationer, rektorer for de store skoler eller andre der står midt i et pædagogisk ungdomsarbejde, etc... men lad os ikke grave sovende hunde op. Den grundlov vi har, er en god grundlov, og vi skal ikke bessermachen.

I trediveerne virkede det nazistiske diktators nærhed og Hitlerregimets forbrydelser som en inspiration til at give glæden over vor egen forfatning varme og styrke. Dengang holdt Socialdemokratiet landets største grundlovsfest i Søndermarken. Få hundrede kilometer sydpå var de socialdemokratiske ledere fængslet eller sat i koncentrationslejr, partiet var forbudt og fagbevægelsen opløst, dens opsparede midler stjålet af nazisterne, samtidig med at overgrebene mod jøderne var i gang. Her i Søndermarken stod Stauning, Borgbjerg, Hans Nielsen og Frisch under den røde fane og talte folkestyrets sag. Det røde skæg var ved at gråne, men der var sort af mennesker foran talerstolen, og efter den alvorlige del af festen, gik Stauning fra telt til telt og fik en snak og en pilsner med partifællerne. Snart måtte det hele flyttes til Fælledparken. Søndermarken blev for lille.

Nu vil man spørge om folkestyret fungerer så vel at der er noget at feste for.

Det forekommer mig at man uden at tøve kan svare ja. Det er et frugtbart folketingsår der er ved at være slut. Jeg deltager gerne i oppositionens beklagelser over at en forholdsvis sen fremkomst af visse lovforslag gør det nødvendigt for tinget at arbejde i juni. Det er også meget muligt regeringens skyld. Men se hvad der er gennemført:

- Tilslutning til frihandelsområdet

- Toldrevision

- Ny forsvarsordning

- Flere penge til ungdommens uddannelsesfond

- Uddannelse til ufaglærte

- Ny sygekasseordning med større sygedagpenge og forbedring i hjælpen til fortsættelseskassernes medlemmer

Samtidig er den økonomiske situation god og beskæftigelse og omsætning bedre end nogen sinde. Ganske vist maner bevægelsen fremad i valutaen, men priserne er mere stabile end længe, og den private investering og opsparing sætter rekord.

Glædelig Grundlovsdag!

Tags

Grundlovstale, Socialdemokratiet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/jens-otto-krags-grundlovstale-1960>